

Temat: Granice i mosty – migracja

Aby zgłębić temat migracji, podzieliliśmy pracę na trzy odrębne części.

W każdej części rozpatrywany jest konkretny aspekt tego zagadnienia, przedstawione są różne punkty widzenia i problemy. Źródłem inspiracji ćwiczeń z całą klasą lub w grupach jest ekspozycja stała Domu Historii Europejskiej.

Część 1 Dlaczego w XXI w. migracja stanowi tak „gorący temat”?

Część 2 Doświadczenie migracji – za każdą historią kryje się człowiek

Część 3 Relacje w mediach o migrantach i migracji

Na każdą część składają się:

- wskazówki dla nauczyciela
- ćwiczenia
- wizualne i tekstowe materiały pomocnicze
- proponowane materiały internetowe

Zajęcia te mogą obejmować dyskusję pod kierunkiem nauczyciela, pracę w grupach, samodzielną naukę oraz korzystanie z pierwotnych i wtórnych historycznych materiałów źródłowych. Wybór rodzaju zajęć prowadzonych z całą klasą lub w grupach należy do nauczyciela.

Ogólny zarys tematu

Ludzie jako gatunek nieustannie się przemieszczają, stale migrują z miejsca na miejsce. Ale dlaczego to robią i z czym to się wiąże? Z powodu pracy, w celach rekreacyjnych czy z innych powodów? Czy ich podróże są długie czy krótkie? Czy przenoszą się z własnej woli, czy też zmuszają ich do tego okoliczności, na które nie mają wpływu? Co się z nimi dzieje, gdy docierają do miejsca przeznaczenia, i jak są przyjmowani przez osoby już tam mieszkające? To tylko kilka z pytań, które trzeba sobie zadać podczas analizowania zagadnienia migracji. Te pytania są ważne, gdyż można się z nich dowiedzieć o wielu różnych doświadczeniach migrantów. Przeanalizowanie przykładów z przeszłości może nam również pomóc w zrozumieniu wydarzeń, które mają miejsce obecnie. Możemy zestawić i porównać wydarzenia historyczne z wydarzeniami rozgrywającymi się wokół nas we współczesnym świecie i ocenić, czy istnieją między nimi trwałe powiązania. Migracja to proces trwający od wieków, a jego wiele znamion można odnaleźć i dzisiaj.

Definicje

Migracja

Przemieszczanie się osoby lub grupy osób przez granice międzynarodowe lub w obrębie terytorium danego państwa. Jest to ruch ludności obejmujący każdy rodzaj przemieszczania się ludzi, niezależnie od jego długości i przyczyn oraz składu grupy; obejmuje migrację uchodźców, przesiedleńców, migrantów zarobkowych i osób przemieszczających się z innych powodów, w tym w celu połączenia z rodziną.

Źródło: Zgodnie z definicją [International Organisation for Migration](#), 2015 r.

Migrant

Na szczeblu międzynarodowym nie ma powszechnie przyjętej definicji migranta. Pod pojęciem „migrant” rozumiano zwykle wszystkie osoby, które dobrowolnie podjęły decyzję o migracji z przyczyn osobistych i bez względu na występowanie istotnych czynników zewnętrznych. W związku z tym pojęcie to stosowano do osób i członków rodziny przemieszczających się do innego kraju lub regionu w celu polepszenia warunków materialnych lub socjalnych i poprawy perspektyw własnych lub rodziny. ONZ definiuje migranta jako osobę, która przebywa w obcym kraju ponad rok, niezależnie od tego, czy migracja jest dobrowolna czy przymusowa, i niezależnie od tego, czy osoba ta wyemigrowała w sposób legalny. Według takiej definicji osoby podróżujące przez krótszy czas – w celach turystycznych lub biznesowych – nie byłyby uznawane za migrantów. Jednak w powszechnym użyciu pojęciem tym obejmuje się również migrantów krótkoterminowych, np. sezonowych robotników rolnych, którzy wyjeżdżają na krótki okres do pracy przy siewie lub zbiorach produktów rolnych.

Źródło: Zgodnie z definicją [International Organisation for Migration](#), 2015 r.

Uchodźca

Osoba, która „na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem z powodu swojej rasy, religii, narodowości, przynależności do określonej grupy społecznej lub z powodu przekonań politycznych przebywa poza granicami państwa, którego jest obywatelem, i nie może lub nie chce z powodu tych obaw korzystać z ochrony tego państwa” (art. 1 ust. A pkt 2 Konwencji dotyczącej statusu uchodźców z 1951 r., art. 1 ust. A pkt 2 zmieniony protokołem z 1967 r.). Oprócz definicji uchodźcy zawartej w art. 1 ust. A pkt 2 konwencji o uchodźcach z 1951 r. konwencja Organizacji Jedności Afrykańskiej z 1969 r. definiuje uchodźcę jako każdą osobę zmuszoną do opuszczenia własnego kraju „z powodu agresji zewnętrznej, okupacji, obcej dominacji lub wydarzeń poważnie zakłócających porządek publiczny w całym kraju pochodzenia lub obywatelstwa lub w części tego kraju”. Podobnie w deklaracji z Kartaginy z 1984 r. stwierdzono, że do uchodźców zalicza się również osoby uciekające z kraju, „ponieważ ich życiu, bezpieczeństwu lub wolności zagraża ogólna przemoc, obca agresja, konflikty wewnętrzne, gwałcenie praw człowieka na masową skalę lub inne okoliczności, które poważnie zakłóciły porządek publiczny”.

Źródło: Zgodnie z definicją [International Organisation for Migration](#), 2015 r.

Czynniki wypychające

Przyczyny skłaniające ludzi do opuszczenia miejsca zamieszkania.

Czynniki przyciągające

Czynniki przyciągające ludzi do nowego miejsca.